

Briuselis, 2019 03 06
COM(2019) 126 final

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS VADOVŲ
TARYBAI IR TARYBAI**

Europos migracijos darbotvarkės įgyvendinimo pažangos ataskaita

I. ĮVADAS

Per pastaruosius ketverius metus ES ėmėsi dar nematytų pastangų spręsdama migracijos problemas ir taip padėjo sumažinti neteisėtai atvykstančių asmenų skaičių iki žemiausio lygmens per pastaruosius penkerius metus. ES suteikė apsaugą ir paramą milijonams žmonių, gelbėjo gyvybes jūroje ir gerino žmonių gyvenimo sąlygas. Ji padėjo valstybėms narėms prie išorės sienų suvaldyti didelius atvykėlių srautus ir finansavo įvairius projektus visoje ES, kuriais remiama pabėgėlių ir kitų teisėtai šalyje gyvenančių trečiųjų šalių piliečių integracija. Ji prisidėjo užkertant kelią neteisėtai migracijai, be kita ko, kovodama su neteisėto žmonių gabenimo tinklais ir prekyba žmonėmis. Ji bendradarbiavo su partneriais visame pasaulyje, siekdama šalinti pagrindines migracijos priežastis ir skatinti tvarkingą jos valdymą, įskaitant neteisėtai ES esančių migrantų grąžinimą. Ji dirbo, kad būtų sukurti teisiniai keliai – pavojaus migrantų gabenimo maršrutų alternatyva. Taigi laikantis visapusiško požiūrio buvo dirbama visose 2015 m. Europos migracijos darbotvarkės¹ srityse.

Svarbiausi rezultatai įgyvendinant Europos migracijos darbotvarkę

- 2018 m. buvo nustatyta apie 150 000 neteisėto atvykimo kertant ES išorės sieną atvejų; tai 25 proc. mažiau negu 2017 m. Šis skaičius mažiausias per pastaruosius penkerius metus ir daugiau kaip 90 proc. mažesnis negu 2015 m., per patį migracijos krizės įkarštį.
- Nuo 2015 m. ES veiksmais prisidėta išgelbstint beveik 730 000 gyvybių jūroje.
- Milijonai prieglobsčio prašytojų, pabėgėlių ir perkeltųjų asmenų pasinaudojo ES skubiosios pagalbos Afrikai patikos fondo² finansuojamomis programomis: daugiau kaip 5,3 mln. pažeidžiamų asmenų gavo bazinę paramą, beveik milijoną jų pasiekė komunikacijos kampanijos ir daugiau kaip 60 000 gavo reintegracijos pagalbą po grįžimo.
- Patikos fondas Afrikai taip pat buvo vienas iš pagrindinių veikėjų, nuo 2017 m. pradžios užtikrinusių daugiau kaip 37 000 pažeidžiamų migrantų savanorišką humanitarinį grąžinimą iš Libijos į jų kilmės šalis.
- Vykdyti tiksliniai veiksmai, kovojant su neteisėto migrantų gabenimo nusikaltėlių tinklais: vien 2018 m. Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centras suvaidino pagrindinį vaidmenį tiriant daugiau kaip šimtą prioritetinių neteisėto žmonių gabenimo atvejų. Jungtinės tyrimų grupės kovoja su neteisėtu migrantų gabenimu tokiose šalyse, kaip Nigeris.
- Iš Italijos ir Graikijos perkelta 34 710 asmenų, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga.
- Nuo 2015 m. į ES perkelta daugiau kaip 50 000 asmenų, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga.
- Pagal Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondą 2015–2017 m. suteikta daugiau kaip 140 mln. EUR parama integracijos ir teisėtos migracijos priemonėms³.
- Šiuo metu su 23 kilmės ir tranzito šalimis sudaryti oficialūs readmisijos susitarimai ir praktiniai susitarimai.
- Tuo pačiu metu daugiau kaip 80 proc. ES humanitarinės pagalbos 2018 m. buvo skirta priverstinai perkeltų asmenų poreikiams⁴.

¹ COM(2015) 240 final, 2015 5 13.

² Papildomai prie paramos pagal esamas ES plėtros programas.

³ Šiuo metu valstybės narės pateikia 2018 m. įvykdytų veiksmų įgyvendinimo ataskaitas. Daug pabėgėlių ir teisėtų migrantų pasinaudojo taip pat Europos socialinio fondo ir Europos regioninės plėtros fondo integracijos programomis.

⁴ Priverstinai perkeltiems asmenims priklauso pabėgėliai ir šalies viduje perkelti asmenys. Parama teikiama ir juos priimančiosioms bendruomenėms. ES humanitarinė pagalba teikiama laikantis humanitarinių humaniškumo, neutralumo, nešališkumo ir nepriklausomumo principų.

Ši veikla turi būti tęsiama. Faktas, kad neteisėtai atvykusių asmenų skaičius sumažėjo, nesuteikia garantijų ateičiai, atsižvelgiant į tikėtiną tolesnį migracijos spaudimą. Neteisėtos migracijos pagrindinių priežasčių šalinimas neišvengiamai bus ilgalaikis projektas; pastaruoju metu išaugęs į vakarinę Viduržemio jūros regiono dalį neteisėtai atvykusių asmenų skaičius rodo, kad padėtis tebėra nestabili, o neteisėtai žmones gabenantys asmenys nuolat ieško naujų galimybių. Lieka neišspręstos pagrindinės problemos: reikia sukurti prieglobsčio sistemą, kuri atitiktų paskirtį, užtikrintų solidarumą ir sumažintų antrinį judėjimą; taikant ir valstybėse narėse priimtas, ir su trečiosiomis šalimis sutartas priemones reikia aktyviau vykdyti grąžinimą; reikia geresnio pasirengimo prie išorės sienų; reikia kovoti su naujomis neteisėtai žmones gabenančių asmenų strategijomis ir toliau užtikrinti saugius, tvarkingus ir teisėtus kelius asmenims, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, ir teisėtiems migrantams. Migracijos valdymui reikia tvarių, ilgalaikių ir vieningų ES pastangų, grindžiamų solidarumo ir teisingo dalijimosi atsakomybe principais. Labai svarbu išlaikyti tendenciją pereiti nuo *ad hoc* sprendimų prie tvarių struktūrų ir veiksmingos, perspektyvios teisinės sistemos. Šiuos tikslus galima pasiekti toliau tęsiant ketverius metus trukusį bendrą darbą⁵.

Kai ES ir valstybės narės veikė bendromis jėgomis, suaktyvėjus jų bendradarbiavimui su pagrindinėmis šalimis partnerėmis, tokiomis kaip Turkija ar Nigeris, pavyko gerokai sumažinti neteisėtai atvykstančių asmenų skaičių. Bendri veiksmai pasiteisino kovojant su neteisėtu migrantų gabenimu, ieškant alternatyvių teisinių kelių ir sudarant šešis naujus susitarimus dėl grąžinimo su pagrindinėmis kilmės šalimis. Bendradarbiavimas su Afrika ir Afrikos Sąjunga pasiekė naują lygį.

Visos šios iniciatyvos jau duoda rezultatų, ir esama galimybių, kad jų bus dar daugiau. Labai svarbu toliau laikytis visapusiško požiūrio, nustatyto keturiuose Europos migracijos darbotvarkės ramsčiuose, ir sukurti patvarią sistemą.

II. DABARTINĖ PADĖTIS

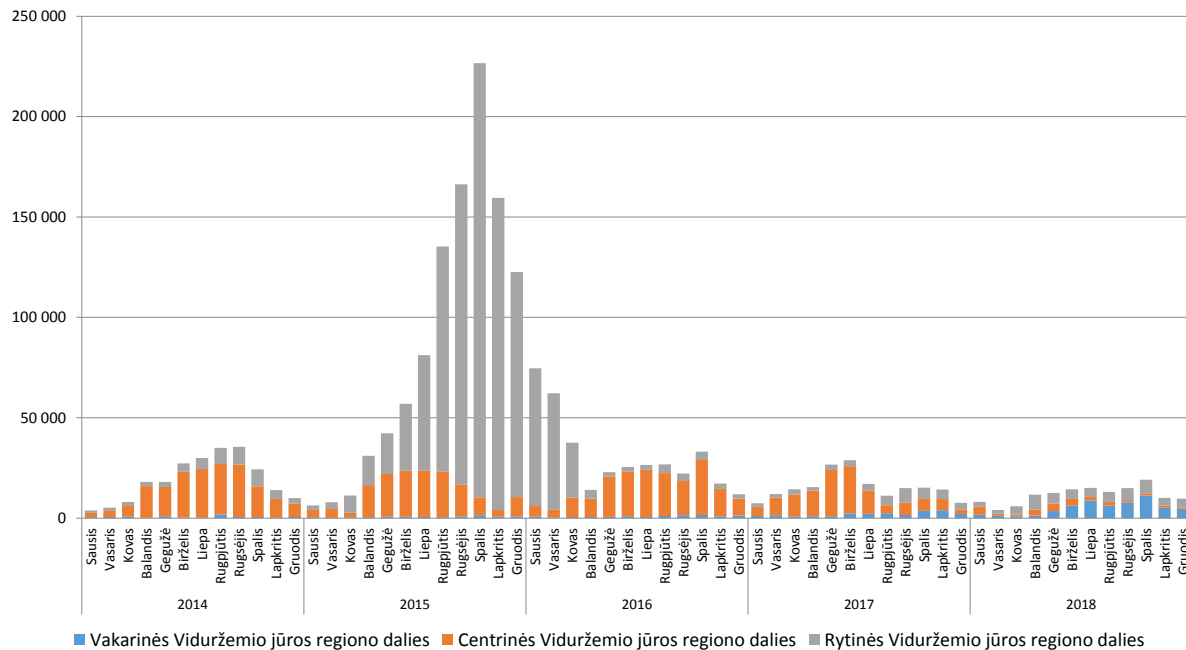
Neteisėtai atvykstančių asmenų skaičius

Dabartinė padėtis rodo, kad palyginti su 2015 m., kai neteisėtai atvykusių asmenų skaičius buvo didžiausias⁶, jų skaičius ir toliau smarkiai mažėja. Tačiau kai kurios tendencijos tęsiasi 2018 m. ir 2019 m. pradžioje, ir tai rodo, kad reikia vykdyti nuoseklius veiksmus bei reaguoti į kintančias aplinkybes.

⁵ Šis darbas apima finansinę paramą (13 mlrd. EUR tiesiogiai vien tik iš ES biudžeto), taip pat veiksmus pagal ES patikos fondus ir Pabėgėlių Turkijoje rėmimo priemonę.

⁶ Visi skaičiai pateikti Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros, jei nenurodyta kitaip.

Neteisėto sienos kirtimo atvejai trijuose pagrindiniuose maršrutuose

- *Vakarinės Viduržemio jūros regiono dalies ir Atlanto vandenyno maršrute* atvykstančių asmenų skaičius praėjusiais metais padidėjo ir išlieka didelis. Iš viso 2018 m. į Ispaniją atvykusių asmenų skaičius (beveik 65 000 žmonės) buvo 13 proc. didesnis negu 2017 m.; ši tendencija tęsėsi ir 2019 m.⁷ 2018 m. į Ispaniją atvyko daugiausiai marokiečių tautybės asmenų (penktadalis visų sieną kirtusių asmenų), kiek mažiau Vakarų Afrikos šalių – Gvinėjos, Malio, Dramblio Kaulo Kranto Respublikos, Gambijos – ir Alžyro gyventojų.
- *Centrinėje Viduržemio jūros regiono dalyje* neteisėtai atvykstančių asmenų skaičius išlieka nedidelis. Bendrai imant, 2018 m. neteisėtai atvykusių į Italiją asmenų skaičius sumažėjo 80 proc. palyginus su 2017 m., ir ši tendencija tęsėsi 2019 m., pasiekdama laikotarpį iki krizės. Nors 2018 m. vis dar daugiau kaip pusė išvykstančių asmenų buvo iš Libijos, Libijos pakrančių apsaugos pajėgos ir toliau daug žmonių sulaiko ar išgelbsti jūroje – 2018 m. jų buvo apie 15 000, daugiausiai kilusių iš Sudano (14 proc.), Nigerio (12 proc.) ir Eritrėjos (12 proc.)⁸. Vis daugėjo į Italiją iš Tuniso atvykstančių asmenų (daugiausiai tunisiečių), o 2018 m. antroje pusėje padaugėjo atvykstančiųjų į Malta.
- *Rytinėje Viduržemio jūros regiono dalyje* atvykstančiųjų daugėjo visus 2018 m., ir 2019 m. į Graikiją atvyksta daugiau negu 30 proc. daugiau asmenų negu prieš metus. Dėl šios tendencijos Egėjo jūros salos, taip pat Graikijos ir Turkijos sausumos pasienis juto nuolatinį spaudimą, kadangi į Turkiją grąžinama gerokai per mažai asmenų, kad būtų galima sumažinti šį spaudimą ir kovoti su neteisėto žmonių gabenimo verslo modeliu⁹. Iki šiol 2018 m. ir 2019 m. daugiausiai į salas atvyko afganų tautybės asmenų, o Turkijos

⁷ Skaičius pateikė Ispanijos valdžios institucijos.

⁸ JT Pabėgėlių agentūros (UNHCR) duomenys.

⁹ Nuo 2016 m. kovo 21 d. iš Graikijos į Turkiją pagal ES ir Turkijos pareiškimą grąžinti 1 836 migrantai, o pagal Graikijos ir Turkijos dvišalį protokolą – 601 migrantas.

piliečių daugiausiai atvyko į ES per sausumos sieną. Be to, padaugėjo asmenų, atvykstančių į Kiprą tiek jūra, tiek kertant sausumos sieną į vyriausybės kontroliuojamas Kipro sritis.

2018 m. taip pat labai išplito neteisėtas judėjimas *Vakarų Balkanuose*, nors metų pabaigoje, prasidėjus žiemai, skaičiai sumažėjo. 2018 m. neteisėtai atvykusių asmenų buvo keturis kartus daugiau negu 2017 m. Pagrindinis regiono maršrutas tęsiasi iš Serbijos į Bosniją ir Hercegoviną. Bosnijoje ir Hercegovinoje 2018 m. užregistruota apie 24 000 neteisėtai atvykusių asmenų, ir metų pabaigoje šalyje buvo apie 5 000 migrantų. Tačiau atvykimo šiuo maršrutu atvejų pradėjo mažėti, 2018 m. spalio 17 d. Serbijai panaikinus sprendimą Irano piliečiams taikyti bevizį režimą. Šiuo metu dėl Serbijos taikomos bevizio režimo politikos stebimas atvykstančių Indijos piliečių pagausėjimas.

Nors mirčių skaičius Viduržemio jūroje nuo 2016 m. dėl ES, valstybių narių ir kitų partnerių pastangų toliau mažėjo, dėl neteisėtai žmones gabenančių asmenų verslo žmonės ir toliau žūsta jūroje. 2018 m. žuvo beveik 2 300 žmonių, palyginus su daugiau kaip 3 100 žmonių 2017 m., o 2019 m. iki šiol jau žuvo daugiau kaip 220 žmonių¹⁰.

Prieglobstis

2018 m. ES ir Šengeno asocijuotosiose šalyse pateikta apie 634 700 tarptautinės apsaugos prašymų. Tai 10 proc. mažiau negu 2017 m., ir tai reiškia, kad prašymų skaičius vėl panašus į buvusį 2014 m.¹¹ Pagrindinės priimančiosios šalys 2018 m. buvo Vokietija, Prancūzija, Graikija, Italija ir Ispanija (72 proc. visų prašymų ES ir Šengeno asocijuotosiose šalyse)¹². Kaip ir 2017 m., pagrindinės kilmės šalys buvo Sirija, Afganistanas ir Irakas. Be to, gerokai padaugėjo prašymų, pateiktų migrantų iš šalių, kurioms netaikomas Šengeno vizos reikalavimas, visų pirma Venesuelos, Gruzijos ir Kolumbijos.

2018 m. lyginant asmenų, atvykusių į teritoriją iš kitos valstybės narės, pirštų atspaudus su EURODAC bazėje saugomais pirštų atspaudais užfiksuota daugiau kaip 400 000 sutapimų¹³. Prancūzija ir Vokietija buvo dvi valstybės narės, kuriose šių sutapimų buvo daugiausia (tai rodo, kad jos yra pagrindinės antrinio judėjimo tikslo šalys), o Italija ir Graikija buvo dvi valstybės narės, kuriose daugiausia esamų įrašų (tai rodo, kad jos yra pagrindinės pirmojo atvykimo šalys)¹⁴.

¹⁰ Tarptautinės migracijos organizacijos duomenys.

¹¹ Pirminiai Europos prieglobsčio paramos biuro 2018 m. duomenys.

¹² Vokietija ir toliau išlieka pagrindine kelionės tikslo šalimi, nepaisant to, kad prašymų sumažėjo penktadaliu, užtat gerokai padaugėjo prašymų Prancūzijoje ir Ispanijoje.

¹³ Sutapimai reiškia, kad palyginus duomenų bazėje užfiksuotus pirštų atspaudų duomenis su valstybės narės atsiųstais pirštų atspaudų duomenimis fiksuojamas sutapimas ar sutapimai. Sutapimų skaičius neatitinka asmenų skaičiaus.

¹⁴ Šalys, kuriose užregistruota daugiausiai neteisėtai pasilikusių prieglobsčio prašytojų, anksčiau registruotų kitoje valstybėje narėje, iš esmės buvo Belgija ir Vokietija.

III. NEATIDĖLIOTINI VEIKSMAI

Vakarinės Viduržemio jūros regiono dalies maršrutas. Bendradarbiavimas su Maroku

Kadangi Ispanija šiuo metu yra pagrindinis neteisėto sienos kirtimo punktas, ES svarbiausiu prioritetu turi tapti kovos su migracija vakarinėje Viduržemio jūros regiono dalyje priemonės. ES jau anksčiau pradėjo dėti glaudžios partnerystės su Maroku pamatus. 2018 m. pabaigoje ji patvirtino skirianti 140 mln. EUR sienų valdymui ir biudžeto paramai remti¹⁵. Marokas jau seniau pradėjo stiprinti savo sienų kontrolę ir užkirtą kelią dideliame išvykimų skaičiui¹⁶. Šiomis ES priemonėmis procesas bus remiamas. Atlikti pirmieji mokėjimai ir paskelbti pagrindinės įrangos viešųjų pirkimų konkursai: balandžio mėn. bus pasirašytos paskutinės sutartys pagal šį dokumentų rinkinį ir turės būti tęsiamas įgyvendinimas vietoje. Taip bus papildyta 36 mln. EUR skubioji pagalba Ispanijos pietinėms sienoms, dėl kurios susitarta 2018 m. ES taip pat teikia paramą Ispanijai pagal operaciją „Indalo“. Komisija yra pasirengusi suteikti Ispanijai visą finansinę ir techninę pagalbą, kurios jai prireiks atvykimams valdyti.

Bendresniu požiūriu, ES siekia toliau plėtoti santykius su Maroku, kurdama glaudesnę, gilesnę ir platesnio užmojo partnerystę. Svarbus vaidmuo joje skiriamas judumui ir migracijai, taikant įvairias priemones – finansinę paramą, glaudesnius ekspertų ryšius ir operatyvinį bendradarbiavimą, įskaitant ir su Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra. Ji taip pat turėtų būti taikoma derybų dėl readmisijos ir vizų režimo supaprastinimo atnaujinimui, taip pat teisėtai migracijai. Glaudesnio bendradarbiavimo objektais turėtų tapti ir migracijos srautų problemos sprendimas bei kova su neteisėtu žmonių gabenimu į Maroką iš jo kaimyninių šalių.

ES skubiosios pagalbos Afrikai patikos fondas¹⁷ ne tik teikia tiesioginę pagalbą Marokui, bet ir siekia plėtoti bendradarbiavimą palei visą vakarinės Viduržemio jūros regiono dalies maršrutą. Pagal naują tarpvalstybinę 8,6 mln. EUR vertės bendradarbiavimo programą stiprinamas koordinuotas Maroko, Senegalo, Malio ir Dramblio Kaulo Kranto migracijos valdymas, teikiant paramą aktyvesniems regioninės politikos dialogams migracijos klausimais. 2018 m. pabaigoje patvirtinta konkreti biudžeto paramos Mauritnijai programa, siekiant remti nacionalinę plėtros strategiją, kurioje ypač daug dėmesio skiriamai migrantų apsaugai ir jūrų saugumui¹⁸. Netrukus Patikos fondo Šiaurės Afrikos programa bus papildyta 120 mln. EUR iš ES biudžeto¹⁹. Tačiau apžvelgus dabartinius išteklius – įskaitant esminius Libijoje ir Maroke vykdomų programų papildymus – matyti, kad 2019 m. trūksta iki 86 mln. EUR. Kad ši veikla būtų tęsiama, prireiks valstybių narių įnašų.

¹⁵ Be to, 14,5 mln. EUR skirta migracijos valdymui gerinti regioniniu lygmeniu, sprendžiant migrantų, grįžtančių asmenų ir užsienyje gyvenančių marokiečių problemas. Šiuo metu vykdomų programų bendra apimtis yra 232 mln. EUR.

¹⁶ Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų ataskaitų apie bendras operacijas teikimo priemonės (JORA) duomenimis, Maroko valdžios institucijos 2018 m. užkirtą kelią beveik 15 000 neteisėtų migrantų išvykimui iš Maroko, keliaujant jūra. Be to, Maroko valdžios institucijos vykdo prevencinius veiksmus ir sausumoje. Maroko Vidaus reikalų ministerijos vertinimu, 2018 m. užkirstas kelias 88 761 migranto išvykimui iš Maroko.

¹⁷ C(2015) 7293 final, 2015 10 20.

¹⁸ Jais papildomos dabartinės ES finansuojamos programos, skirtos migracijos valdymui, sienų valdymui, kovai su prekyba žmonėmis ir nusikaltėlių tinklais bei terorizmu remti.

¹⁹ Tai bus aptariama kitame Europos kaimynystės priemonės komiteto posėdyje 2019 m. balandžio mėn.

Centrinės Viduržemio jūros regiono dalies maršrutas. Padėties Libijoje gerinimas

Ypač svarbu kuo skubiau suteikti pagalbą Libijoje įstrigusiems žmonėms. Kad galėtume užtikrinti humaniškesnes sąlygas, turime ieškoti sulaikymo alternatyvų, siekti tvarkingesnio ir skaidresnio migrantų ir pabėgėlių valdymo Libijoje ir padėti žmonėms saugiai grįžti namo arba gauti apsaugą Europoje ar kitur. Pirmenybė turi būti teikiama pažeidžiamiems ir sulaikymų centruose esantiems asmenims. Skaičiuojama, kad šiuo metu Libijoje, Nacionalinės santarvės vyriausybės kontroliuojamuose centruose, yra sulaikyta apie 6 200 migrantų²⁰.

Atsižvelgiant į dabartinės saugumo padėties suvaržymus, šiai veiklai daugiausiai dėmesio skiria Jungtinių Tautų pabėgėlių agentūra (UNHCR) ir Tarptautinė migracijos organizacija, taip pat trišalė Afrikos Sąjungos, Europos Sąjungos ir Jungtinių Tautų darbo grupė. Šis bendradarbiavimas jau padėjo daugiau kaip 37 000 žmonių grįžti į savo namus pagal remiamo savanoriško grįžimo programas ir beveik 2 500 žmonių evakuota iš Libijos į Nigerį pagal UNHCR skubaus tranzito mechanizmą²¹. Perkelta jau daugiau kaip 1 200 šių žmonių, ir dabar pagrindinis valstybių narių žingsnis yra perkelti dar laukiančius Nigeryje asmenis. Darbo grupė toliau ragins Libijos valdžios institucijas padėti vykdyti šį darbą, visų pirma sumažinant išvykimo vizų poreikį ir tūpimo mokestį.

Reikia toliau spręsti nepatenkinamų sąlygų, su kuriomis susiduria daug migrantų ir pabėgėlių, problemą. Nuo 2016 m. Patikos fondas skyrė beveik 135 mln. EUR migrantų apsaugai Libijoje, ir šios pastangos turi būti tvarios. Veikla apima pagalbą išlaipinant, taip pat išlaipintų asmenų registraciją ir atsekamumą. Rengiami projektai, kuriais siekiama gerinti pirmiausia šio pagrindinio etapo, o paskui perdavimo į sulaikymo centrus tvarką ir sąlygas. 2018 m. gruodžio mėn. Libijos valdžios institucijos davė leidimą atidaryti UNHCR susirinkimo ir išvykimo centrą, kad būtų galima greičiau evakuoti pabėgėlius ir prieglobsčio prašytojus. Tai galėtų būti taip pat laikinas sprendimas nelydimiems nepilnamečiams ir kitoms pažeidžiamų asmenų grupėms. ES toliau darys spaudimą, kad humanitarinėms organizacijoms ir JT agentūroms būtų užtikrinama galimybė netrukdomai ir reguliariai patekti į sulaikymo centrus ir gerinti sąlygas juose, kad būtų gausinama sulaikymo alternatyvų ir galiausiai būtų visai atsisakyta dabartinės sulaikymo sistemos.

Kadangi tik maža dalis migrantų Libijoje yra sulaikyti vyriausybės kontroliuojamuose centruose, ypač svarbi yra parama vietos bendruomenėms. Pagal ES programas teikiama parama sveikatos priežiūrai, mokymui ir bazinei socialinei infrastruktūrai. 2018 m. Libijoje patvirtintos keturios naujos programos pagal ES patikos fondą Afrikai, jų bendra vertė 156 mln. EUR.

Beveik 90 000 pabėgėlių ir pažeidžiamų migrantų buvo suteikta medicinos pagalba: pirminė ir specialioji sveikatos priežiūra, konsultacijos ir patikra. Veikla bus suaktyvinta, teikiant pirmenybę remiamam savanoriškam grįžimui, spartinant nepilnamečių ir kitų pažeidžiamų asmenų evakuaciją, gerinant sulaikymo sąlygas ir skatinant sulaikymo alternatyvas. ES humanitarinė pagalba Libijoje taip pat pasiekė apie 700 000 labiausiai pažeidžiamų asmenų, nukentėjusių nuo konflikto, įskaitant šalies viduje perkeltus asmenis.

²⁰ Jungtinių Tautų pabėgėlių agentūros (UNHCR) ir Tarptautinės migracijos organizacijos vertinimu.

²¹ Tolesnis perkėlimas į Belgiją, Kanadą, Suomiją, Prancūziją, Vokietiją, Nyderlandus, Norvegiją, Švediją, Šveicariją, Jungtinę Karalystę ir Jungtines Valstijas. Papildomai UNHCR į Italiją ir skubaus tranzito centrą Rumunijoje iš viso evakavo 3 175 asmenis.

Rytinė Viduržemio jūros regiono dalis. Padėties Graikijoje gerinimas

Toliau vykdomas išsipareigojimas įgyvendinti ES ir Turkijos pareiškimą bei didelę ES finansinę ir operatyvinę paramą nuo 2015 m. labai padėjo sumažinti Graikijos salų patiriamą spaudimą²². Šiuo metu vykdomi tolesni veiksmai. Graikijos valdžios institucijos ėmėsi įvairių priemonių, kad būtų galima sparčiau tvarkyti prieglobsčio prašymus: priėmė papildomų gydytojų pažeidžiamumui įvertinti, įsteigė daugiau mobiliųjų prieglobsčio punktų ir padidino apeliacinių komitetų skaičių. Vykdomi bandomieji projektai siekiant surasti kitų būdų prieglobsčio prašymų tvarkymo procesui gerinti. Jie turėtų užtikrinti veiksmingesnį grąžinimą, visų pirma pagal ES ir Turkijos pareiškimą, bei pagerinti sąlygas mažinant salų perpildymą.

Tačiau tam, kad būtų galima spręsti daug likusių problemų, bus labai reikalingas stiprus Graikijos vyriausybės vadovavimas ir išsipareigojimas. ES ir toliau padės Graikijai, teikdama finansinę paramą²³, o ES agentūros toliau teiks profesines žinias. Taip pat labai svarbu, kad valstybės narės toliau teiktų pakankamą paramą ES agentūrų veiklai. Reikia skubių ir koordinuotų Graikijos valdžios institucijų veiksmų, kad būtų užtikrinta:

- veiksmingesnė prieglobsčio suteikimo tvarka, kad būtų galima daug sparčiau tvarkyti prieglobsčio prašymus;
- daugiau grąžinimų, kiek įmanoma pasinaudojant remiamomis savanoriško grįžimo programomis, kurios finansuojamos pagal reintegracijos programas. Tais atvejais, kai prireikia priverstinio grąžinimo, turi būti numatytos tinkamos, pagal taikomus žmogaus teisių standartus įrengtos apgyvendinimo prieš išsiuntimą patalpos. Tam reikia veiksmingo ir operatyvaus darbo proceso, visą laiką siekiant pirmenybę pagrindinėms grupėms²⁴;
- reglamentavimo ir administracinė sistema, pajėgi užtikrinti priėmimo pajėgumų veikimą ir stebėjimą bei visų susijusių paslaugų teikimą;
- skubiai užtikrinama bent 2 000 tinkamų apgyvendinimo vietų nelydimiems nepilnamečiams, taip pat išsamios nacionalinės strategijos, kuria užtikrinama visapusiška nelydimų nepilnamečių apsauga, sukūrimas ir įgyvendinimas;
- patobulinta kreipimųsi sistema, kuri leistų tarptautinės apsaugos prašantiems ir pažeidžiamiesiems asmenims pasinaudoti apgyvendinimo infrastruktūra ir užtikrintų kompetentingų institucijų bendradarbiavimą.

Šiam tikslui būtina reikalinga veiksminga ir tvari Graikijos nacionalinė migracijos valdymo strategija. Tam reikia užtikrinti veiksmingą visų susijusių nacionalinių valdžios institucijų bendradarbiavimą ir veiklos koordinavimą, nustatyti operatyvinės veiklos procedūras ir bendras prioritetų suteikimo taisykles.

²² Neseniai suteikta parama leido padidinti vertėjų skaičių, atnaujinti priėmimo pajėgumus ir dislokuoti karo gydytojus; priėmus 2019 m. finansinį planą galima užtikrinti tinkamas priėmimo sąlygas ir užtikrinti paramą žemyne (žr. kitą nuorodą).

²³ Naujausia parama, suteikta 2018 m. gruodžio mėn., apima 190 mln. EUR, skirtų JT pabėgėlių agentūros (UNHCR) Skubios paramos integracijai ir apgyvendinimui programai (ESTIA) vykdyti, ir 61 mln. EUR Tarptautinės migracijos organizacijos (IOM) ir Jungtinių Tautų vaikų fondo (UNICEF) vietos paramos programai žemyniniuose priėmimo pajėgumuose vykdyti. 2019 m. kovo mėn. bus sustabdyta skubiosios pagalbos teikimo priemonės veikla. 2019 m. parama pagrindiniams projektams Graikijoje bus teikiama iš kitų ES finansavimo šaltinių.

²⁴ Pagrindinėms grupėms priklauso pažeidžiami asmenys, tarp jų nelydimi nepilnamečiai, Sirijos gyventojai ir atstovai tautybių, kurių atstovų prašymų patenkinimo lygio vidurkis, skaičiuojant pagal oficialią nacionalinę statistiką, yra žemas.

Išlaipinimo ES laikinos tvarkos nustatymo svarba

2018 m. vasarą jau pasitaikė nemažai atvejų, kai valstybės narės neįstengė greitai susitarti dėl išlaipinimo ir tolesnių veiksmų. Dėl to buvo taikomi riboto veiksmingumo ir *ad hoc* pobūdžio sprendimai. 2019 m. sausio mėn. prireikus priimti sprendimą dėl gelbėjimo laivo *Sea-Watch 3* ypatingai stengtasi skatinti keleto valstybių narių, Komisijos ir susijusių agentūrų bendradarbiavimą. Nors su šiuo praktiniu įvykiu buvo susiję nedaug žmonių, jis parodė pasirengimą ieškoti veiksmingesnės bendradarbiavimo sistemos, paremtos solidarumo dvasia. Tai gali paskatinti kurti sistemingesnę ir geriau koordinuojamą ES požiūrį į laikinus susitarimus dėl išlaipinimo, pirminio priėmimo, registracijos ir perkėlimo. Tam gali prireikti skaidraus ir nuoseklaus veiklos plano, kuriuo būtų užtikrinama, kad susijusi valstybė narė gautų jai reikalingą operatyvinę ir veiksmingą Komisijos, ES agentūrų ir kitų valstybių narių pagalbą.

Kuo greičiau užbaigti bendros Europos prieglobsčio sistemos teisinę reformą ir toliau išlieka prioritetas, tačiau Komisija jau 2018 m. gruodžio mėn.²⁵ pabrėžė šių laikinų susitarimų svarbą užtikrinant tiesioginį koordinuotą požiūrį į išlaipinimą ir kitas ES kylančias sudėtingas situacijas. Tokiais susitarimais būtų praktiškai išreiškiamas solidarumas ir atsakingumas, grindžiami abiejų pusių bendrais interesais; tai galėtų tapti tarpiniu mechanizmu iki tol, kol bus baigta ir galės būti taikoma teisinė reforma. ES iš tiesų turėtų daug daugiau negu dabar galimybių konkrečiais būdais reikšti struktūrinį, veiksmingą ir lankstų solidarumą, kartu užtikrindama, kad būtų veiksmingai užkertamas kelias antriniam judėjimui ir mažinami traukos veiksniai. Kad šis požiūris būtų veiksmingas, jo turi laikytis kuo daugiau valstybių narių. Pagrindiniai šių laikinų susitarimų elementai galėtų būti šie:

- Kai valstybė narė patiria spaudimą arba kai jai reikia pagalbos vykdant greitą išlaipinimą po paieškos ir gelbėjimo veiksmų, ši valstybė prašo pagalbos.
- Reaguojant į prašymą turės būti nustatyta, kokią konkrečią paramą gali suteikti valstybės narės naudodamos solidarumo priemones. Valstybių narių siūlomas solidarumo priemonės turi atsverti valstybių narių gaunama nauda iš paramos tinkamomis priemonėmis įgyvendinant jų atsakomybę valdyti atvykimo procesą.
- Turi būti sukurta koordinavimo struktūra, pagal kurią valstybės narės galėtų vykdyti tolesnius su šiais prašymais susijusius veiksmus; joje turi dalyvauti pagrindiniai suinteresuotieji subjektai, kaip antai Komisija ir ES agentūros.
- ES agentūros turi tinkamų pajėgumų suteikti reikalingą pagalbą tokiose srityse, kaip pirminis priėmimas, registracija, perkėlimas ir grąžinimas.
- Valstybės narės, kurios savanoriškai vykdo perkėlimą ES viduje ir teikia paramą grąžinimo operacijoms, galės gauti finansinę paramą iš ES biudžeto. Finansinę paramą taip pat galės gauti spaudimą patiriančios valstybės narės.

Neatidėliotini pagrindiniai veiksmai

- ES ir Ispanijai taikant naują pagalbos Marokui priemonę turėtų būti siekiama mažinti neteisėtai iš **Maroko** pakrantės atvykstančių asmenų skaičių ir kartu su Maroku bei kitomis susijusiomis šalimis, laikantis visapusiško požiūrio, toliau didinti veiksmingą neteisėtų migrantų readmisiją.
- ES turėtų suaktyvinti darbą su Afrikos Sąjungos, Europos Sąjungos ir Jungtinių Tautų

²⁵ COM(2018) 798 final, 2018 12 4.

darbo grupę, siekdama toliau gerinti *sąlygas Libijoje* ir siekti panaikinti dabartinę sulaikymo centrų sistemą, taip pat įveikti kliūtis, kurios kyla tarptautinėms organizacijoms, savanoriškam migrantų grįžimui ir pabėgėlių evakuacijai; turėtų būti užtikrinama sisteminga ir sąveiki visų išlaipintų ir sulaikytų migrantų registracija.

- **Graikija** turėtų skubiai sukurti veiksmingą ir tvarią nacionalinę migracijos valdymo strategiją, kad galėtų šalinti likusius trūkumus, kaip antai nelydimų nepilnamečių grąžinimo srityje, ir kuo geriau panaudoti suteiktą didelę ES paramą.
- Turėtų būti priimti **laikini susitarimai** dėl išlaipinimo, kuriuose solidarumo priemonėmis būtų pasirengusi dalyvauti kritiškai svarbi valstybių narių dalis.

IV. MIGRACIJOS VALDYMAS PAGAL KETURIS RAMSČIUS

1. *Kova su neteisėtos migracijos veiksniais. Darbas su partneriais*

Patvirtinus partnerystės migracijos srityje modelį, migracija tapo centrine ES išorės santykių tema – visiems migracijos aspektams valdyti labai svarbūs pasaulinės partnerystės ryšiai ir ilgalaikis bendradarbiavimas²⁶. Migracija yra glaudžiai susijusi su bendrais santykiais su šalimis partnerėmis. Kad būtų galima toliau gilinti bendradarbiavimą su partneriais, dvišaliuose, regioniniuose ir daugiašaliuose forumuose nepaprastai svarbu laikytis visapusiško, jungtinio, daugiakultūriškumu grindžiamo požiūrio.

Pagrindinių migracijos priežasčių problemos sprendimas

ES patikos fondas Afrikai įrodė savo pridėtinę vertę kaip sparti ir veiksminga priemonė, padedanti skatinti politinį dialogą su šalimis partnerėmis, taikyti novatorišką požiūrį ir pasiekti konkrečių rezultatų sutelkiant įvairiausių suinteresuotųjų subjektų, visų pirma ES valstybių narių, finansavimą ir žinias. Patikos fondas pradėjo veiklą 2016 m. ir šiuo metu jame yra per 4,2 mlrd. EUR išteklių; susitarta dėl daugiau kaip 188 programų²⁷. Svarbu, kad pasiekta pažanga nesulėtėtų. Tačiau be papildomų nacionalinių įnašų ES patikos fondas neturės galimybių finansuoti naujas iniciatyvas arba plėtoti labai vertingas, šiuo metu duodančias rezultatų programas: 2019 m. numatomas Šiaurės Afrikos programos, taip pat Sahelio ir Čado ežero programų finansavimo trūkumas. Išlieka labai svarbu pagal naująją daugiametę finansų darbotvarkę išsaugoti tokius pagrindinius patikos fondų veiklos ypatumus, kaip lankstumą ir gebėjimą reaguoti, taip pat užtikrinti veiklos tęstinumą.

Tolesnė parama pragyvenimui ir ekonomikai Užsacharės Afrikoje ir ES kaimyninėse šalyse bus teikiama pagal Išorės investicijų planą. Šiuo metu patvirtinta 1,54 mlrd. EUR suma 28 garantijų programoms turėtų padėti pritraukti 17,5 mln. EUR investicijų tokiose srityse, kaip labai mažų, mažų ir vidutinių įmonių galimybės gauti finansavimą, energetika ir junglumas, miestai, žemės ūkis ir skaitmeninė ekonomika (įskaitant e. sveikatą)²⁸. 94 patvirtintiems derinimo projektams suteikta 2,2 mlrd. EUR ir tikimasi, kad jie pritrauks 19,5 mlrd. EUR; iš viso tikimasi apie 37 mlrd. EUR investicijų, ir sėkmingai vykdomas planas įgyvendinti pradinę prognozę sutelkti 44 mlrd. EUR: tai didelis postūmis skatinant ekonomikos dinamiką.

²⁶ COM(2016) 385 final, 2016 6 7.

²⁷ Veiklos komitetų patvirtinti bendros 3,6 mlrd. EUR vertės projektai. Iki šiol pasirašytos 393 sutartys iš viso 2,6 mlrd. EUR sumai.

²⁸ Galutinės šių garantijų sumos ir paskirstymas bus apibrėžiami garantijų susitarimuose, kuriuos pasirašys plėtros bankai ir Europos Komisija.

Kova su neteisėto žmonių gabenimo tinklais

Reikia ryžtingų ir tvarių veiksmų ES viduje ir už jos ribų, kad būtų suardytas neteisėto žmonių gabenimo verslo modelis ir nusikaltėlių tinklai. Europos Vadovų Taryba tai pakartojo 2018 m. spalio mėn., paskatindama 2018 m. gruodžio mėn. priimti rinkinį operatyvinių priemonių²⁹, kuriomis siekiama gerinti teisėsaugos bendradarbiavimą ir papildyti esamą ES kovos su neteisėtu migrantų gabenimu veiksmų planą³⁰.

Kova su neteisėto žmonių gabenimo tinklais yra viena iš pagrindinių ES darbo su trečiųjų šalių partneriais dalių. Pagal Patikos fondą bus įgyvendinama nauja operatyvinė partnerystė, vadovaujama Prancūzijos ir Senegalo. Nigeryje jungtinių tyrimų grupių, kuriose dirba Nigerio, Prancūzijos ir Ispanijos institucijų atstovai, pastangomis iškelta daugiau kaip 200 baudžiamųjų bylų. Dabar ši veikla turi būti išplėsta atsižvelgiant į pietinę Libijos sieną, Nigerio ir Alžyro ir Nigerio ir Nigerijos sienas. Be to, šiais metais pradėtos vykdyti šešios informacinės ir informuotumo didinimo kampanijos dėl neteisėtos migracijos pavojų Dramblio Kaulo Krante, Nigeryje, Tunise, Malyje, Gvinėjoje ir Gambijoje³¹.

Veiklai kovojant su neteisėto žmonių gabenimo tinklais teikiama augančios infrastruktūros parama. Informacijos centras gerina Europolo žvalgybos duomenis ir teikia paramą teisėsaugai. Vykdam operaciją SOPHIA įsteigto informacijos nusikalstamumo srityje padalinio bandomuoju projektu lengvinamas civilinių ir karinių veikėjų keitimasis informacija. Bendros saugumo ir gynybos politikos operacijos Sahelyje vis dažniau vykdomos bendrai, siekiant užtikrinti poveikį visame regione. 12 prioritetinių šalių partnerių Komisijos dislokuoti Europos migracijos ryšių palaikymo pareigūnai atlieka pagrindines komunikacines užduotis³². Europos Parlamentui ir Tarybai pasiekus politinį susitarimą dėl neseniai pateikto Komisijos pasiūlymo³³, bus dar labiau stiprinamas valstybių narių, Komisijos ir ES agentūrų valdomų imigracijos ryšių palaikymo pareigūnų tinklų veiklos koordinavimas.

ES viduje valstybių narių operatyviniam bendradarbiavimui teikiama parama vykdam jungtinius veiksmus, kuriuose dalyvauja valstybės narės, trečiosios šalys, ES agentūros ir išorės partneriai³⁴. 2018 m. Europolo Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centras suteikė paramą 39 jungtinių ir bendrų veiksmų dienoms, per kurias įvykdyti 607 suėmimai ir pradėta 101 prioritetinė baudžiamoji byla. Ir toliau ypač svarbu keistis informacija: Eurostatas vykdo bandomuosius duomenų dėl baudžiamosios teisės statistikos neteisėto migrantų gabenimo srityje rinkimo projektus; tai labai naudinga analizuojant duomenis ir reaguojant į tendencijas.

Grąžinimas ir readmisija

Pagrindinė problema, kurią reikia spręsti, ir toliau išlieka žemas grąžinimo iš ES lygis. Tai būtina migracijos valdymo grandis. Žemas grąžinimo lygis pakerta visuomenės pasitikėjimą sistema ir didina neteisėtos migracijos ir antrinio judėjimo paskatas. Reikalingi ir veiksmai ES viduje, ir darbas su trečiosiomis šalimis. Valstybės narės turėtų imtis tam tikrų neatidėliotinių veiksmų, kuriais pagerintų grąžinimo tvarką savo viduje ir galėtų užtikrinti humanišką ir

²⁹ 2018 12 06 dokumentas 15250/18.

³⁰ COM(2015) 285 *final*, 2015 5 27.

³¹ Finansuojama pagal Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondą.

³² Etiopija, Jordanija, Libanas, Malis, Marokas, Nigeris, Nigerija, Pakistanas, Senegalas, Serbija, Sudanas, Tunisas.

³³ COM(2018) 303 *final*, 2018 5 16.

³⁴ Organizuojama pagal ES politikos ciklą / EMPACT (Europos kovos su nusikalstamumo grėsmėmis daugiadalykę platformą).

greitą grąžinimą asmenų, kuriems nėra reikalinga tarptautinė apsauga; šie veiksmai grindžiami veiksmų planu ir 2017 m. Komisijos išdėstytomis konkrečiomis rekomendacijomis³⁵. Jose parodyta, kaip galima geriau panaudoti esamas ES teisines, operatyvines ir finansines priemones, kuriomis užtikrinamos spartesnės procedūros, griežtesnės pasislėpimo prevencijos priemonės, daugiadalykis nacionalinių institucijų požiūris ir geresnis valstybių narių bendradarbiavimas ir veiksmų koordinavimas.

Šias neatidėliotinas valstybių narių priemones reikia papildyti tolesnėmis ES priemonėmis. Neseniai priimtos Šengeno informacinės sistemos reformos padės gerokai padidinti valstybių narių gebėjimus užtikrinti sprendimų grąžinti ir draudimų atvykti vykdymą³⁶. Taip pat gerokai padidinta Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros parama grąžinimui, įskaitant bendradarbiavimą ir operatyvinius veiksmus įvairiose srityse, tarp jų grąžinimo skrydžių ir konsulatų vaidmens³⁷. Tačiau to nepakanka. Tolesnius veiksmus reikia pradėti nuo Komisijos pasiūlymo reformuoti Grąžinimo direktyvą³⁸: nedelsiant priėmus pasiūlymą būtų galima labai pagerinti grąžinimo procedūrų nuoseklumą ir veiksmingumą, kartu apsaugant pagrindines teises ir laikantis negrąžinimo principo³⁹.

Pastarųjų ketverių metų investicijos į dialogą su šalimis partnerėmis padėjo juntamai pajudėti į priekį. Bendradarbiavimas pagal 17 esamų readmisijos susitarimų ir šešis naujesnius praktinius susitarimus, papildomas operatyvine parama, pradeda duoti rezultatų tapatybės nustatymo, dokumentų pateikimo ir tvarkingo grąžinimo srityse. Tačiau tam, kad ši sistema galėtų atskleisti visas savo galimybes – ir atitikti galimai didesnius grąžinimo poreikius ateityje, - valstybės narės turi naudotis jos teikiamomis galimybėmis, aktyviai dalyvauti valdant susitarimus ir pranešti Komisijai apie visas įgyvendinimo problemas. ES ir jos valstybės narės taip pat padeda, teikdamos paramą grįžtančių asmenų reintegracijai: nuo 2017 m. gegužės mėn. reintegracijos pagalba pasinaudojo daugiau kaip 60 100 migrantų.

Komisija sieks plėtoti naujus susitarimus su kitais partneriais. Šiuo metu vyksta derybos dėl readmisijos su Nigerija, Tunisu ir Kinija, netrukus bus atnaujintos derybos su Maroku. Prireikus turėtų būti galima pasitelkti įvairius susijusių ES politikos sričių švertus, glaudžiai juos koordinuojant su valstybių narių lygmens švertais. ES vizų politika jau padėjo palengvinti derybas dėl readmisijos, o bevizio režimo sustabdymo mechanizmas praverė atidžiai stebint readmisijos prievoles. Komisija džiaugiasi Europos Parlamento ir Tarybos susitarimu dėl Vizų kodekso reformos, įskaitant galimybę taikyti ribojamąsias vizų priemones readmisijos srityje nebendradarbiaujančioms trečiosioms šalims. Siekiant suaktyvinti readmisiją, būtinai reikės tolesnių veiksmų taikant šiuos švertus.

Pagrindiniai tolesni veiksmai
• ES institucijos turi užtikrinti, kad <i>naujojoje daugiametėje finansinėje programoje</i> pakaktų masto ir lankstumo, kurių reikia užtikrinant glaudesnę bendradarbiavimą su trečiųjų šalių partneriais migracijos srityje. • Valstybės narės ir ES turėtų vykdyti tolesnius veiksmus pagal 2018 m. gruodžio mėn. priimtas <i>kovos su neteisėtais žmonių gabenimo tinklais</i> priemones, be kita ko, sustiprinti

³⁵ COM(2017) 200 ir C(2017) 1600, kuriuose remiamasi COM(2015) 453.

³⁶ 2018 m. lapkričio 28 d. Reglamentas (ES) 2018/1861 dėl Šengeno informacinės sistemos (SIS) sukūrimo, eksploataavimo ir naudojimo patikrinimams kertant sieną ir 2018 m. lapkričio 28 d. Reglamentas (ES) 2018/1860 dėl Šengeno informacinės sistemos naudojimo neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimui.

³⁷ Tai bus išplėtotą naujame Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros pasiūlyme (COM(2018) 631 *final*, 2018 9 12).

³⁸ COM(2018) 634 *final*, 2018 12 9.

³⁹ Negrąžinimo principas reiškia, kad žmogus negali būti grąžinamas į šalį, kurioje jis turi pagrindo baimintis persekiojimo.

Europolo Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centro darbą.

- Europos Parlamentas ir Taryba turėtų užbaigti derybas dėl **Komisijos pasiūlymo sustiprinti grąžinimo srities veiksmus**. Valstybės narės turėtų jau dabar kiek galima geriau panaudoti turimas galimybes, didindamos grąžinimo srities veiksmų efektyvumą pagal dabartinę sistemą.
- Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų visapusiškai naudojamosi **readmisijos susitarimais**, o ES turėtų plėtoti **naujus readmisijos susitarimus** su kitomis trečiosiomis šalimis.
- Valstybės narės ir ES turėtų išplėtoti **bendros operatyvinės partnerystės** ryšius su trečiosiomis šalimis, kad būtų galima teikti paramą tokiai veiklai, kaip jungtinių tyrimo grupių kūrimas, gebėjimų stiprinimas ir keitimasis ryšių palaikymo pareigūnais.

2. Sienų valdymas. Gyvybių gelbėjimas ir išorės sienų saugumo užtikrinimas

Operatyviniai veiksmai pasienyje

Gelbėti jūroje nelaimės ištiktų žmonių gyvybes yra pagrindinis su ES išorės sienų valdymu susijusių ES veiksmų tikslas. Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra koordinuoja jungtines operacijas jūroje ir užtikrina veiksmingą ES išorės sienų kontrolę jūroje. Šiose operacijose visiems ištekliais taikoma tarptautinė teisė ir suteikiama pagalba visiems jūroje nelaimės ištiktiems laivams. Jungtinėmis operacijomis „Poseidon“, „Themis“ ir „Indalo“, taip pat ir bendros saugumo ir gynybos politikos operacija SOPHIA reikšmingai prisidedama prie sienų kontrolės, taip pat paieškos ir gelbėjimo. Vien tik 2018 m. naudojant ES jūrų operacijose dislokuotus išteklius buvo išgelbėta beveik 39 300 žmonių⁴⁰.

Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra taip pat vykdo koordinuojamus operatyvinius veiksmus prie išorinių sausumos sienų: padeda valdyti neteisėtą migraciją ir kovoti su neteisėtu žmonių gabenimu, taip pat teikia žvalgybos duomenis. Labai svarbu, kad agentūrai pakaktų pajėgumų reaguoti į naujas tendencijas, pavyzdžiui, į didėjančią spaudimą vakarinėje Viduržemio jūros regiono dalyje. Vis dėlto agentūrai iki šiol reguliariai trūksta žmogiškųjų išteklių ir techninės įrangos, o bendra valstybių narių ir agentūros atsakomybė nepakankamai išnaudojama, kad būtų galima užtikrinti reikalingus išteklius. Abu Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų dėmenys yra susiję tarpusavyje ir gali užtikrinti Šengeno erdvės vientisumą tik veikdami bendrai.

Sienų valdymui reikia naudoti visas turimas priemones. Tai reiškia visapusišką informacinių technologijų potencialo panaudojimą. Išplėtojus ir atnaujinus sienų valdymui ir saugumui naudojamas informacinių technologijų sistemas atrasta naujų galimybių kartu naudoti šias priemones. Įgyvendinus būsimus ES informacinių sistemų sąveikumo reglamentus – ir taikant tinkamas duomenų apsaugos priemones – institucijos galės veiksmingiau taikyti taisykles.

2018 m. rugsėjo mėn. Komisijos pasiūlymu dėl sustiprintų ir visiškai aprūpintų Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų siekiama žengti lemiamą žingsnį užtikrinant visiškai integruotą sienų valdymą. Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos, turėdamos 10 000 operatyvinių darbuotojų, galinčių naudotis savo vykdomaisiais įgaliojimais, nuolatinės pajėgas ir savo įrangą, galėtų vykdyti naujo lygmens operacijas, ir kartu visapusiškai gerbti pagrindines teises bei valstybių narių suverenitetą jų sienų apsaugos srityje. Tačiau ES dar

⁴⁰ Šaltiniai: Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra ir operacija SOPHIA.

neturi pakankamai įrangos, kad galėtų spręsti krizes prie išorės sienų, visų pirma jei staiga prasidėtų masinis neteisėtų migrantų antplūdis. Šis pasirengimas yra būtinas norint, kad išorės sienos būtų laikomos pakankamai stipriomis ir galėtų grąžinti ES piliečių pasitikėjimą Šengeno erdve. Derybos dėl šio pasiūlymo šiuo metu yra dialogo etape: visos institucijos įsipareigojusios, kad pasiūlymas būtų priimtas iki 2019 m. Europos Parlamento rinkimų.

Darbas su trečiųjų šalių partneriais

ES išorės sienų apsaugai būtina ES nepriklausančių šalių parama ir bendradarbiavimas su jomis. Pirmas žingsnis yra sukurti glaudžius darbo santykius, dislokuoti jungtines operatyvines grupes abiejose bendrų sienų pusėse. Siekdama šio tikslo, Komisija susiderėjo dėl susitarimų dėl statuso su penkiomis Vakarų Balkanų šalimis. Tokie susitarimai pasirašyti su Albanija, parafuoti su Šiaurės Makedonija (2018 m. liepos mėn.), Serbija (2018 m. rugsėjo mėn.), Bosnija ir Hercegovina (2019 m. sausio mėn.) ir Juodkalnija (2019 m. vasario mėn.).

ES taip pat gali prisidėti prie aktyvaus operatyvinio bendradarbiavimo savo žiniomis ir patirtimi. ES padėjo Libijos sienų apsaugos pajėgoms gerokai padidinti pajėgumus, kad galėtų gelbėti žmones jūroje ir užkirsti kelią neteisėtu žmonių gabenimu užsiimantiems asmenims siųsti žmones į jūrą laivybai netinkamuose laivuose. Reikia sustiprinti mokymą, įskaitant apie žmogaus teises ir tarptautinę teisę jūroje. Libijai oficialiai pranešus Tarptautinei jūrų organizacijai apie savo paieškų ir gelbėjimo zoną, jos pajėgumus turi paremti visu pajėgumu veikiantis gelbėjimo jūroje koordinavimo centras. ES tikslinė parama taip pat buvo skirta gelbėti gyvybes sausumos maršrutuose: naudojant ES ir valstybių narių paramą Nigeryje pavyko gerokai sumažinti migracijos srautus, o dirbant su Tarptautine migracijos organizacija pavyko surasti ir išgelbėti daugiau kaip 13 000 migrantų Nigerio dykumoje.

ES ir valstybės narės užtikrina didelę paramą ir pajėgumų stiprinimą, padėdama partneriams valdyti jų sienas. Visų pirma dėmesys skiriamas regioninėms programoms: pagal Migracijos valdymo gerinimo programą Somalio pusiasalyje buvo užtikrintas tokių partnerių, kaip Etiopija ir Pietų Sudanas, bendras tarpvalstybinis patruliavimas ir bendri sienos kirtimo punktai, taip pat keitimasis geriausios praktikos pavyzdžiais.

Ši veikla vykdoma glaudžiai bendradarbiaujant su bendros užsienio ir saugumo politikos ir bendros saugumo ir gynybos politikos misijų vykdoma veikla. ES pasienio pagalbos misija teikia paramą Libijai išplėtoti sienų valdymo sistemą ir teikia strategines konsultacijas pagrindinėms ministerijoms. Operacijos SOPHIA įgaliojimai apima ir Libijos pakrantės apsaugos pajėgų mokymą, ir neteisėto migrantų gabenimo tinklų ardymą, kovą su neteisėta prekyba ginklais ir stebėsenos veiklą (pavyzdžiui, dėl neteisėtos prekybos nafta). Todėl ES pajėgė įnešti svarbų indėlį gerinant bendrą jūrų saugumą ir atkuriant stabilumą centrinės Viduržemio jūros dalies regione. 2018 m. gruodžio mėn. operacijos SOPHIA įgaliojimai pratęsti trejiems metams, tačiau neradus sprendimo dėl išlaipinimo dėl jų tęstinumo nėra galutinai sutarta.

Pagrindiniai tolesni veiksmai
• Europos Parlamentas ir Taryba turėtų iki Europos Parlamento rinkimų priimti <i>peržiūrėtą pasiūlymą dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos</i>. • Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra turėtų išteklių, reikalingų reguliariai įvertinti padėčiai vietoje ir užtikrinti <i>būtiną pasienio operacijas</i>. Turėtų būti suaktyvinta ES agentūrų veikla vakarinėje Viduržemio jūros regiono maršruto dalyje. • Komisija ir ES agentūros turėtų užtikrinti, kad būtų sparčiai plėtojamas ir diegiamas

sienų ir saugumo sistemų *sąveikumas*; pirmieji elementai turėtų veikti jau 2020 m.

- Taryba, gavusi Europos Parlamento sutikimą, turėtų skubiai sudaryti *susitarimus dėl statuso, dėl kurių deramasi su Vakarų Balkanų šalimis*, ir nedelsdama užtikrinti jų įgyvendinimą.

3. Sauganti ir prieglobsčių teikianti ES

Bendros Europos prieglobsčio sistemos modernizavimas

Komisija įsitikinusi, kad ES yra pajėgi reformuoti savo prieglobsčio sistemą, kad galėtų geriau apsaugoti migrantus, kuriems to reikia, ir užtikrinti jiems deramas sąlygas, taip pat grąžinti tuos, kurie neturi teisės pasilikti Europoje. ES turi parodyti savo piliečiams esanti pajėgi sukurti teisingą ir atitinkančią paskirtį prieglobsčio sistemą, ir kad ją suderinus su griežtesnėmis sienos apsaugos priemonėmis, būtų galima suvaldyti visus būsimus padidėjusio migracijos spaudimo atvejus. Faktas, kad neteisėtai atvykstančių asmenų skaičius sumažėjo iki lygio, kuris buvo prieš krizę, negali paslėpti esamų trūkumų ir poreikio visapusiškai reformuoti prieglobsčio sistemą.

Egzistuoja esminis poreikis taikyti ES masto požiūrį. Jis turi būti grindžiamas tvirtomis garantijomis, kad kiekviena valstybė narė tvarkys tuos prieglobsčio prašymus, už kuriuos ji yra atsakinga, bei struktūriniu, numatomu solidarumo mechanizmu, leidžiančiu užtikrinti, kad jokiai valstybei narei nebus užkrauta neproporcinga našta. ES prieglobsčio sistema tik tada galės būti visapusiškai veiksminga ir įkvėpti pasitikėjimą, jei solidarumas joje bus sisteminis, o ne reiškiamas *ad hoc*. Tai glaudžiai susiję su aiškiomis, paprastomis ir bendromis taisyklėmis dėl to, kaip tvarkyti prieglobsčio prašymus, su taisyklių įgyvendinimui naudojamais papildomais biometriniais įrodymais ir su pakankama operatyvine ir finansine pagalba valstybėms narėms.

Kol elgesys su prieglobsčio prašytojais skirtingose valstybėse narėse išliks labai nevienodas, o valstybės narės galės lengvai perduoti viena kitai atsakomybę tvarkyti prieglobsčio prašymus, tol ES prieglobsčio sistemoje išliks piktnaudžiavimo, daugybinių prieglobsčio prašymų ir antrinio judėjimo galimybės. Reikia griežtesnių prieglobsčio suteikimo taisyklių ir darnesnių kriterijų, taip pat užtikrinti visoje ES teisingas ir lygias sąlygas prieglobsčio prašytojams ir gavėjams. Prieglobsčio sistema bus patikima tik tada, kai prieglobsčio prašytojai, kurių prieglobsčio prašymai buvo atmesti ir kurie nebeturi teisės pasilikti ES, bus nedelsiant grąžinami. Šiuo tikslu turi būti užtikrinama sklandi prieglobsčio sistemos ir veiksmingos grąžinimo sistemos sąveika, visapusiškai atsižvelgiant į pagrindines teises.

Komisija jau yra pateikusi visus reikalingus pasiūlymus, kad tai būtų galima pasiekti, ir aktyviai remia nuoseklų požiūrį įgyvendinant kiekvieną pasiūlymą. Šiuo metu yra galimybė netrukus pasiekti subalansuotus politinius susitarimus dėl penkių su prieglobsčio reforma susijusių pasiūlymų. Europos Parlamentas ir Taryba turėtų dabar pasinaudoti proga ir užbaigti šį procesą iki Europos Parlamento rinkimų, kad parodytų ES piliečiams gebėjimą užtikrinti pažangą. Kaip Komisija pareiškė 2018 m. gruodžio mėn.⁴¹, kiekvienas iš šių pasiūlymų, imant atskirai, užtikrina didelę naudą, ir nėra nei techninių, nei teisinių kliūčių, dėl kurių negalima būtų priimti vieno iš jų ar keleto atskirai. Priskyrimo reglamentu būtų užtikrinamos pripažintų pabėgėlių teisės ir atgrasoma nuo antrinio judėjimo. Priėmimo sąlygų direktyvoje irgi

⁴¹ COM(2018) 798 final, 2018 12 4.

sprendžiama antrinio judėjimo problema, užtikrinant prieglobsčio prašytojams suderintas ir tinkamas sąlygas visoje ES. Reglamentu dėl prieglobsčio agentūros būtų sudaromos sąlygos agentūrai padidinti pagalbą valstybėms narėms, teikiant sparčią ir visapusišką paramą. Naujos sistemos EURODAC duomenų bazės taisyklės leistų valstybėms narėms atsekti antrinį judėjimą ir geriau nustatyti tapatybę asmenų, neturinčių teisės pasilikti ES. Sąjungos lygmens perkėlimo į ES sistema užtikrintų saugius ir teisinius kelius, sumažintų neteisėto judėjimo srautus ir palengvintų santykius su mūsų išorės partneriais. Komisija toliau dirbs ir su Europos Parlamentu, ir su Taryba, siekdama įgyvendinti pažangą.

Komisija taip pat toliau stebi, kaip dabartinė ES prieglobsčio sistema taikoma ES valstybėse narėse, įskaitant tai, kad nagrinėja jos įgyvendinimo trūkumus ar nepakankamai sėkmingą įvairių prieglobsčio priemonių perkėlimą į nacionalinę teisę.

ES parama apsaugai užsienyje

Saugių ir tvarkingų perkėlimo ES kelių užtikrinimas tiems, kurių to labiausiai reikia, atspindi ES vertybes ir didina trečiųjų šalių partnerių pasitikėjimą ja. Perkėlimu į ES užtikrinamas saugus maršrutas asmenims, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga. Pagal šiuo metu vykdomą perkėlimo į ES schemą, 20 valstybių narių yra įsipareigojusios iki 2019 m. spalio mėn. užtikrinti daugiau kaip 50 000 vietų asmenims, kuriems jų labiausiai reikia. Daugiau kaip 24 000 šių vietų jau užtikrintos, asmenims suteikta pastogė ES. Pavyzdžiui, vykdamas daugiau kaip 2 000 asmenų iš Libijos perkėlimą į ES būtų patvirtinamas ES gebėjimas suteikti apsaugą nelaimės ištiktiems žmonėms, bendradarbiaujant su JT pabėgėlių agentūra UNHCR ir Nigerio valdžios institucijomis. Dabar reikėtų, kad valstybės narės nesulėtintų tempo ir užtikrintų likusių įsipareigojimų įvykdymą iki skirto termino spalio mėn.

Pabėgėlių ir migrantų apsauga už ES ribų yra viena iš pagrindinių ES politikos temų nuo 2015 m. Milijonams žmonių suteikta pagalba pagal programas, skirtas tenkinti bazinius poreikius ir gerinti žmonių, priverstų bėgti nuo konfliktų savo šalyje, gyvenimo kokybę. Visų pirma ilgai užsitęsusi Sirijos krizė sukūrė didžiulius humanitarinius daugiau kaip 13 mln. šalies viduje gyvenančių ir 5,6 mln. kaimyninėse šalyse esančių žmonių poreikius.

- ES teikiama parama pagal Pabėgėlių Turkijoje rėmimo priemonę padeda remti didžiulį darbą: išlaikyti beveik keturis mln. Turkijoje gyvenančių pabėgėlių. 2018 m. pasibaigus humanitarinė pagalba buvo suteikta 1,5 mln. labiausiai pažeidžiamų pabėgėlių pagal Neatidėliotinos minimalios socialinės apsaugos sistemą, ir suteikta pagalba daugiau kaip 410 000 mokyklų lankančių moksleivių⁴². Dar 600 000 vaikų padėta integruotis į Turkijos mokyklų sistemą. Suteikta parama keturiems milijonams pirminės sveikatos priežiūros konsultacijų, paskiepyta daugiau kaip 500 000 Sirijos vaikų. Jau numatyta paskirti 1,2 mlrd. EUR iš antrosios 3 mlrd. EUR dalies.
- 2018 m. ES toliau vykdė 2-oje Briuselio konferencijoje duotą įsipareigojimą dėl paramos Sirijai ir visam regionui; iš viso ES ir jos valstybės narės nuo krizės pradžios paramai skyrė beveik 17 mlrd. EUR. Tai reiškia, kad ES yra pagrindinė paramos teikėja. Kaip ir Turkijoje, ES teikė didelę humanitarinę pagalbą Sirijos viduje perkeltiems asmenims, taip pat pabėgėliams ir priimančiosioms bendruomenėms Jordanijoje ir Libane, ir teikė pagalbą Irake ir Egipte. Iš viso ES regioninis patikos fondas, sukurtas reaguojant į krizę Sirijoje, 2018 m. suteikė paramą apytikriai dviem milijonams Sirijos pabėgėlių ir

⁴² Pagal Sąlyginio pinigų pervedimo švietimui programą.

priimančiųjų bendruomenių⁴³. Artėjančioje 3-oje Briuselio konferencijoje bus skelbiami įsipareigojimai dėl reagavimo į Sirijos krizę 2019 m., ir ES ketina toliau testuoti ankstesniais metais paskelbtus ES įsipareigojimus.

- Pagal Šiaurės Afrikai ir Somalio pusiasaliui skirtas regioninės plėtros ir apsaugos programas teikiama parama trečiosioms šalims, priimančioms didelį pabėgėlių skaičių, kad jos galėtų tenkinti jų apsaugos ir plėtros poreikius⁴⁴.
- Apsauga irgi yra viena iš pagrindinių ES patikos fondo Afrikai temų, papildanti humanitarinės pagalbos temą, siekiant užtikrinti priverstinai perkeltų asmenų bazinių poreikių patenkinimą. Kadangi vien Somalio pusiasalyje yra daugiau kaip keturi milijonai pabėgėlių, ir skaičiuojama, kad apie 10 mln. šalies viduje perkeltų asmenų, Patikos fondas investavo į pagalbą užtikrinti pabėgėlių bendruomenių savarankiškumą, taip pat remiant priimančiąsias bendruomenes. Ypač daug dėmesio Patikos fonde skiriama esminės Somalio ir Sudano stabilizacijos skatinimui.

Priverstinis gyventojų perkėlimas yra pasaulinis reiškinys, kurį reikia spręsti pasauliniu mastu. Pagrindinį vaidmenį čia vaidina gerai veikiančios prieglobsčio sistemos trečiosiose šalyse partnerėse ir ES. ES turėtų pasinaudoti pasaulinio susitarimo dėl pabėgėlių suteikta platforma ir toliau naudoti esamas ES sistemas, siekdama padėti trečiosioms šalimis teikti paramą už ES ribų esantiems pabėgėliams.

Pagrindiniai tolesni veiksmai
• Europos Parlamentas ir Taryba turėtų priimti <i>naują teisinę sistemą</i>, kurios reikia, kad būtų galima sukurti ateities problemoms spręsti tinkamą bendrą Europos prieglobsčio sistemą. Pasiūlymus, kurie jau arti patvirtinimo, reikėtų priimti iki Europos Parlamento rinkimų. • Valstybės narės turėtų užtikrinti 50 000 asmenų <i>perkėlimo į ES</i> įsipareigojimų įvykdymą iki skirto termino 2019 m. spalio mėn. • ES ir valstybės narės turėtų toliau teikti paramą, būtinai reikalingą <i>pabėgėlių ir migrantų apsaugai trečiosiose šalyse</i>, įskaitant ankstesnių įsipareigojimų patvirtinimą 3-oje Briuselio konferencijoje Sirijos klausimais.

4. Teisėta migracija ir integracija

Teisiniai keliai yra esminis ES migracijos valdymo elementas: ir kaip atgrasymas nuo neteisėtų maršrutų naudojimo, ir kaip ES įsipareigojimo kurti tikrą ilgalaikę partnerystę įrodymas. Jie taip pat būtinai reikalingi ES, kad ši galėtų patenkinti esamus ir būsimus įgūdžių poreikius. Teisėta migracija vyksta laikantis gerai išplėtos ES lygmens teisinės sistemos dėl priėmimo sąlygų, procedūrų ir trečiųjų šalių piliečių teisių; valstybės narės sprendžia dėl to, kokį skaičių trečiųjų šalių piliečių jos priims ekonominiais sumetimais. Tačiau svarbiausias šios srities pasiūlymas – dėl Mėlynosios kortelės direktyvos peržiūros – šiuo metu yra blokuojamas. Komisija netrukus pateiks teisinės migracijos reglamentavimo sistemos

⁴³ 2018 m. pabaigoje Patikos fondo biudžetas siekė 1,6 mlrd. EUR, jam paramą teikia 22 valstybės narės ir Turkija, taip pat jis remiamas iš ES biudžeto. 94 proc. numatyta paskirstyti, dėl 74 proc. sudarytos sutartys, išmokėta 690 mln. EUR. Strateginiame laikotarpio vidurio vertinime rekomenduojama, kad ES patikos fondo įgaliojimai būtų pratęsti po 2019 m. gruodžio mėn., kada baigiasi dabartiniai įgaliojimai.

⁴⁴ Finansuojama pagal Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondą. Nuo 2015 m. suteikta apytikriai 37 mlrd. EUR projektams, kuriais siekiama užtikrinti apsaugą Šiaurės Afrikoje, ir 27,5 mlrd. EUR – Somalio pusiasalyje.

visapusiško įvertinimo („tinkamumo patikros“) rezultatus, dėl kurių bus toliau konsultuojamasi.

Kol kas vykdomi arba rengiami keli darbo jėgos migracijos bandomieji projektai. Jie yra svarbūs elementai ruošiant dirvą naujam požiūriui į teisėtą migraciją. Tokiais bandomaisiais projektais galima veiksmingiau su pagrindinėmis šalimis partnerėmis išbandyti ir įdiegti naujas teisėtos migracijos valdymo struktūras bei požiūrius. Projektuose, kuriuose dalyvauja Belgija ir Lietuva, Marokas ir Nigerija, įgūdžių IT sektoriuje trūkumo problemos sprendimas derinamas su reintegracijos galimybe projektui pasibaigus. Šiuo metu vertinami nauji pasiūlymai dėl projektų, pateikti Ispanijos ir Prancūzijos bendradarbiaujant su Šiaurės Afrikos šalimis. Šie konkretūs projektai papildo 2018 m. gruodžio mėn. priimtą regioninę teisėtos migracijos programą, pagal kurią Vokietija dalyvauja judumo schemose su atrinktomis Šiaurės Afrikos šalimis.

Integracija – ypač svarbus migracijos proceso etapas, kuriuo užtikrinama, kad turinčių teisę pasilikti asmenų įgūdžiai ir kompetencijos būtų panaudojami ir vystomi visų naudai, o taip pat užtikrinama visuomenės įtrauktis ir sanglauda. Todėl norint, kad migracija būtų ekonomiškai ir socialiai sėkminga, ypač svarbu sėkmingai integruoti teisėtai gyvenančius trečiųjų šalių piliečius, atsižvelgiant į trečiųjų šalių piliečių ir ES piliečių skirtumus užimtumo, skurdo ir galimybės naudotis pagrindinėmis paslaugomis, tokiomis kaip švietimo ir sveikatos priežiūros, srityse. Parama teisėtai gyvenančių trečiųjų šalių piliečių ir migrantų kilmės asmenų integracijai yra centrinis siūlomos 2021–2027 m. daugiamečių finansinės programos⁴⁵ punktas. Veiksmai, daugiausiai susiję su pradiniais integracijos etapais, apimtų bazinį kalbos mokymą, pilietinį ugdymą ir vieno langelio principu veikiančius konsultavimo centrus⁴⁶. Kitokio pobūdžio priemonės apimtų sistemingesnę trečiųjų šalių piliečių ir migrantų kilmės asmenų integraciją į darbo rinką⁴⁷ ir jų socialinę įtrauktį⁴⁸.

Dar vienas svarbus aspektas yra užkirsti kelią darbo išnaudojimui ir kovoti su juo, nes tai gali tapti neteisėtą migraciją skatinančiu veiksniu. ES teisės aktai draudžia įdarbinti neteisėtai pasilikusius trečiųjų šalių piliečius, įskaitant tuos, kurie dirba išnaudotojiškomis darbo sąlygomis, ir reikalauja laikytis būtiniausių standartų, kad būtų užkertamas kelias pažeidimams, jie nustatomi ir skiriamos nuobaudos.

Pagrindiniai tolesni veiksmai

- Komisija užbaigs teisinės migracijos reglamentavimo sistemos visapusišką įvertinimą („*tinkamumo patikrą*“) ir paskelbs suinteresuotųjų subjektų konsultacijas dėl jo rezultatų.
- Valstybės narės su ES parama turėtų aktyviau vykdyti ***bandomuosius projektus teisėtos migracijos srityje***, didinamos paramą naujiems projektams ir kurdamos esamų valstybėse narėse vykdomų projektų sąveikas.
- Europos Parlamentas ir Taryba turėtų užtikrinti paramą ***integracijos priemonėms naujoje***

⁴⁵ Komisijos pasiūlyme pateikiamos bendrosios septynių fondų nuostatos, siekiant užtikrinti geresnę sąveiką ir atitinkamai didesnę efektyvumą sprendžiant teisėtai gyvenančių trečiųjų šalių piliečių ir migrantų kilmės asmenų integracijos problemas.

⁴⁶ Daugiausiai pagal Prieglobsčio ir migracijos fondą. Kitiems veiksams priklauso pagalba kitose srityse, kaip antai būsto ir sveikatos priežiūros, bei veiksmai, kuriais skatinama sąveika su priimančiosiomis bendruomenėmis.

⁴⁷ Jiems priklauso su darbu susijęs kalbos mokymas, profesinis ugdymas ir mokymo programos, savarankiškam įsidarbinimui remti skirti veiksmai, moterų dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas, socialinė įtrauktis ir pan., pagal konkrečius tikslus, išdėstytus reglamento dėl „Europos socialinio fondo +“ pasiūlyme.

⁴⁸ Būtent iš 25 proc., numatytų socialinei įtraukčiai pagal „Europos socialinį fondą +“. Europos regioninės plėtros fondas taip pat gali teikti paramą investicijoms į naujus priėmimo pajėgumus ir socialinio būsto statybą, taip pat skurdžiai gyvenančių miesto ir kaimo vietovių atgaivinimą.

daugiametėje finansinėje programoje.

- ES turėtų panaudoti naujų finansavimo programų galimybes ir gerinti visose valstybėse narėse įgyvendinamų ***integracijos priemonių*** koordinavimą, įgūdžių derinimą ir stebėjimą.

V. IŠVADA

Dėl nuolat augančios migracijos spaudimo ir nestabilumo už ES sienų pavojaus migracija išliks vienu svarbiausių ES rūpesčių. Todėl ES labai svarbu turėti priemonių, kurių jai prireiks ateityje: gilius partnerystės ryšius su kilmės ir tranzito šalimis, reikalingus finansinius išteklius, teisinę sistemą ir operatyvinius pajėgumus, kurie tinkamai atspindėtų solidarumo ir atsakomybės pusiausvyrą, turinčią tapti ES visapusiško požiūrio pagrindu. Komisijos nuomone, jei ES nori deramai išspręsti šias problemas, ji turėtų priimti Komisijos pasiūlymus reformuoti bendrą Europos prieglobsčio sistemą, atnaujinti Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgas, taip pat užtikrinti pakankamą finansavimą naujoje daugiametėje finansinėje programoje, ir visada išlaikyti tinkamą lygmenį.

Be visapusiško požiūrio apsieiti neįmanoma: reikia įtraukti veiksmus su ES nepriklausančiais partneriais, prie išorės sienų ir ES viduje. Esama aiškaus ryšio tarp stiprios sienų ir migracijos politikos ir mūsų gebėjimo išsaugoti Šengeno erdvės privalumus. Šiuo metu šešios Šengeno valstybės vykdo vidaus sienų kontrolę⁴⁹. Komisija išdėstė, kaip galima sustiprinti saugumą be vidaus sienų kontrolės, proporcingomis policijos patikromis ir bendradarbiavimu, ir siūlo taisyklių dėl laikino sienų kontrolės įvedimo prie vidaus sienų⁵⁰ pakeitimus. Atsižvelgiant į visas pastangas, kuriomis siekiama sustiprinti išorės sienų valdymą, taip pat į neteisėtai atvykstančių asmenų skaičiaus mažėjimą, laikas įvertinti padėtį dėl galimybės panaikinti vidaus sienų kontrolę ir atkurti visapusiškai veikiančią Šengeno erdvę.

Per ketverius metus nuo Europos migracijos darbotvarkės priėmimo paaiškėjo, kad padėtis reikalauja nuolatinių ryžtingų veiksmų visose visapusiško požiūrio apimamose srityse. Patyrėme, kad vieningi valstybių narių ir ES veiksmai bei bendros pastangos glaudžiai bendradarbiaujant su ES nepriklausančiais partneriais, davė gerų rezultatų; tai vienintelis būdas užtikrinti geresnį migracijos valdymą ir išlaikyti ES vertybes kaip mūsų migracijos policijos pagrindą. To Europos piliečiai ir tikisi iš Europos Sąjungos.

⁴⁹ Austrija, Vokietija, Danija, Švedija ir Norvegija dėl priežasčių, susijusių su migracijos krize ir antriniu judėjimu; Prancūzija daugiausiai dėl priežasčių, susijusių su terorizmo grėsmėmis.

⁵⁰ C(2017) 3349 *final*, 2017 5 27, C(2017) 6560 *final*, 2017 9 27 ir COM(2017) 571 *final*, 2017 9 27.